

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică“ se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina“, „Ardeleana“, „Auraria“, „Banca Poporală“ Dej, „Beregsana“, „Berzovia“, „Bihoreana“, „Bistrițana“, „Bocșana“, „Brădetul“, „Cassa de păstrare“ Miercurea, „Cassa de păstrare“ Seliște, „Chiorana“, „Cordiana“, „Corvineana“, „Crișana“, „Detunata“, „Doina“, „Economia“ Cohalm, „Economul“, „Făgețana“, „Fortuna“, „Furnica“, „Grănișterul“, „Hațegana“, „Hondoleana“, „Hunedoara“, „Industria“, „Iulia“, „Lăpovana“, „Lugoșana“, „Luceafărul“, „Mercur“, „Mielul“, „Munteana“, „Mureșana“, „Mureșanul“, „Nădlăcana“, „Nera“, „Olteana“, „Oraviceana“, „Patria“, „Plugarul“, „Poporul“, „Racoșana“, „Sătmăreana“, „Sebeșana“, „Selăgeana“, „Sentinela“, „Silvania“, „Someșana“, „Steaua“, „Timișana“, „Ulpiana“, „Unirea“, „Victoria“, „Vlădeasa“, „Zărăndeana“ și „Zlăgnea“.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe $\frac{1}{2}$ an K 6.—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm³ câte 10 fileri.

Anul VIII.

Sibiu, 7 Octomvrie 1906.

Nr. 40.

Chestiunea economică română.

IV.

Instituțiunile noastre economice: băncile și reuniunile de tot felul deasemenea au datorința — alături de învățământ și „Asociațiune“ — a face totul din parte-le pentru ridicarea stării cultural-economice a poporului.

În serviciul acestor instituțiuni presupunem a fi — cel puțin în majoritate — oameni cu pregătiri speciale, cari nu numai că înțeleg mai bine trebuințele economice ale poporului, dar au chiar datorința — în propriul interes al instituțiilor ce servesc — a se ocupa cu seriozitate de tot ce poate contribui la înaintarea economică a acelor din a căror roade se susțin. Instituțiunile amintite cu cei ce le compun și reprezintă — în felul lor — pot contribui în scopul înaintării social-economice a poporului nostru atât cu mijloacele lor intelectuale, cât și cu cele materiale. Deocamdată — tractând numai chestiunea mijloacelor intelectuale — ne vom ocupa numai de aceste.

Acțiunea intelectuală a instituțiilor noastre economice în scopul emancipării social-economice a poporului va trebui să se afirme în două direcțiuni: odată ca singuratică pentru trebuințele particulare, imediate și urgente ale raionului lor de activitate și al doilea toate la un loc, prin organele lor centrale, pentru pregătirea și studiarea tuturor chestiunilor mari și generale ce trebuie întreprinse în scopul înaintării și progresării noastre.

*

Cât privește activitatea singuraticelor noastre instituțiuni amintite mai sus în scopul emancipării economice a poporului, aceasta cu greu se va putea cuprinde în limite ho-

tărâte. Căci pe cât de diferite pot fi circumstanțele în deosebitele ținuturi în cari au să lucreze pe atât de diferite, dacă nu și mai diferite sunt și mijloacele ce se pot folosi și căile ce se pot apuca pentru ajungerea scopurilor. Totul e cât se poate de individual și întreaga această chestiune rămâne avizată la bunăvoința și bună chibzuința celor ce compun și reprezintă instituțiunile noastre economice. Așa fiind, părerea noastră este ca fiecare bancă, fiecare reuniune să caute ca numai cât se poate împreună cu alți factori culturali ai noștri, cum ar fi despărțămintele „Asociațiunii“ de ex., să studieze serios starea economică a populațiunii de pe teritoriile lor, să o facă obiect de discuție temeinică și amăsurat neceșităților locale și particulare, să afle mijloacele cele mai potrivite de dezvoltare și înaintare. Se vor nizu, prin prelegeri și întruniri, prin discuții și presă să deschidă ochii poporului nostru cu deosebire asupra modului modern de muncă și traiu, asupra terenelor nouă de activitate și isvoarelor rentabile de venit. Vor face, cu un cuvânt, totul ca să ne dea acea școală economică fără care în ziua de azi nu se mai poate închipui progres și înaintare. Și cugetăm, că instituțiunile noastre economice vor putea-o face aceasta cu atât mai ușor cu cât — contrar altor instituțiuni culturale române — ele dispun și de mijloacele materiale suficiente, ce le-ar reclama o activitate mai intensivă în chestiunile de cultură economică pe sama poporului. Până azi nici una dintre băncile noastre nu și-a luat osteneala unui început și nici n'a jertfit nimic pentru instrucțiunea economică a poporului. Acea însă, care va avea simțul primului început, se va face vrednică de recunoștința noastră a futuro.

Dar dacă activității singuraticelor instituțiuni economice nu i-se pot indica limite mai hotărâte, în schimb aceasta se poate

determină când e vorba de acțiunile co-
mune ale lor.

Intr'o serie întreagă de articoli, publicați în coloanele acestei reviste ne-am dat silința să dovedim necesitatea și să arătăm modalitatea reunirii băncilor române într'un singur corp. Am făcut'o aceasta, pătrunși de extrema necesitate a acțiunilor mari și generale ce trebuie să întreprinse în interesul cauzelor noastre economice, acțiuni ce numai cu puterile unite ale tuturor băncilor noastre s'ar putea iniția cu destui sorți de izbândă. Nu știm, care va fi soarta acestui plan. Se va realiza, sau nu, e o chestiune, care oricât de importantă ar fi, de astădată n'o mai discutăm. Principalul este să știm, ce acțiuni ar putea să întreprindă băncile noastre, ca factor comun, în scopul emancipării social-economice a poporului nostru.

Toate acțiunile mari și generale pentru emanciparea economică a țărânilor și pentru formarea unei clase mijlocii în corpul nostru social, cum ar fi de ex.: ușurarea sarcinilor hipotecare, problema tovărășiilor agricole și industriale, chestiunea repartizării raționale a proprietății de pământ, împedecarea diviziunii acesteia peste minimul de existență, chestiunea emigrărilor și a muncii etc etc. numai prin nește organe competente și anume instituite, prin nește organe cari să poată conta la spriginul moral și material al tuturor instituțiilor noastre economice și cari să poată lua în considerare și ajutorul altor instituții culturale ale noastre, numai prin astfel de organe s'ar putea iniția, studii și rezolvi în mod multămitor. Aceste probleme — atât de importante din punct de vedere al chestiunii economice române — nu pot fi studiate în măsură corăspunzătoare de singuratici din simplul motiv că ele reclamă sacrificii mari intelectuale și materiale și cer concursul tuturor instituțiilor noastre economice și culturale, pe care numai o organizație bună și sinceră îl poate asigura. Lucrările chestiunilor amintite trebuie să bazate pe cele mai reale și mai esacte date statistice, a căror procurare cere muncă continuă și intensivă și sprijin suficient din toate părțile. Așa fiind credința noastră este, că numai nește organe centrale ale băncilor române, instituite din încrederea și cu consimțământul tuturor, ocupându-se serios de chestiunile ce ne preocupă ar putea mai ușor și mai sigur obține spriginul instituțiilor noastre economice și culturale într'un ajungerea scopurilor urmărite. Urmează dar că toate chestiunile de cari făcurăm amintire mai sus pretind ca

condiție prealabilă organizarea instituțiilor noastre economice, în prima linie a băncilor române. Fără o bună organizație nu se poate nimic începe. E deci o cauză foarte urgentă pentru toți ceice înțeleg însemnătatea chestiunilor desamintite de a căută să grăbească realizarea ideii de reunire a băncilor noastre, cu alte cuvinte organizarea lor ca o condiție primordială a progresului și emancipării social-economice a poporului nostru.

I. I. L.

Cronică economică.

— O statistică a grevelor austriace. — Farmers Institutes. — Proiectul unei nouă dări de depuneri. — Cursuri de specialitate. —

Ministerul de comerț austriac publică interesante date statistice cu privire la grevele lucrătorilor din Austria în decursul anului 1904. Dintre aceste date amintim și noi următoarele:

În 1904 au izbucnit cu totul în Austria 414 greve, dintre cari 168, adică 40·6% au fost pe teritoriul Austriei-de-jos, cea mai industrială provincie a imperiului, iar 107, adică 25·9% în Bohemia. Prin aceste greve au fost aduse în suferință 2704 întreprinderi, dintre cari cele mai multe, 824 la număr, au fost întreprinderi miniere, iar cele mai puține — abia două — au fost întreprinderi industriale de mașini.

În grevele amintite au luat parte 64,227 muncitori. Între acestia 90·9% au fost bărbați, iar 9·1% femei. În privința etății 97·7% au fost peste 16 ani, pe când restul de 2·3% cad sub această etate.

Anul 1904 arată creștere nu numai în numărul greviștilor, ci și în durata grevelor. Dintre toți cei aplicați la întreprinderile unde au urmat greve, în 1904 au participat 64·3%, pe când în 1903 numai 60·5%. Totasemenea în 1904 durata medie pentru greva unei întreprinderi a fost de 14 zile, pe când în 1903 de 11·7 zile. Cea mai lungă grevă a Austriei în 1904 a fost de 400 de zile și s'a susținut în o fabrică de mobile vieneză.

Pe când în 1903 cele mai multe greve au izbucnit în lunile de primăvară, pe atunci în 1904 în lunile de vară. Aceasta este o excepție dela observările de până acum, cari toate au confirmat, că primăvara e sezonul grevelor. Cauza acestei întâmplări excepționale e faptul că în 1904 s'au organizat mai multe greve de zidari, cari au mărît mult numărul grevelor de vară. Cele mai puține greve s'au produs în lunile de iarnă.

Cauzele grevelor au fost și în 1904 ca și până atunci cu deosebire: salariul și timpul de lucru. Salariul a provocat în 51·4% greve, timpul de lucru 22·0%, concedierea de muncitori 16·4% iar reducerea salariilor 5·3%.

Dintre grevele din 1904 101 greve cu 11,925 greviști s'au terminat cu deplin succes, 184 greve cu 26,563 greviști au avut numai succese parțiale, iar 129 de greve cu 25,739 greviști au rămas nesuccese. Dintre cele nesuccese cele mai multe sunt greve de ale muncitorilor miniere.

Sub numirea de Farmers Institutes (cursurile economice) se menține în America-de-nord o instituție foarte potrivită pentru cultura economică a poporului.

Farmers Institutes sunt niște cursuri publice de două-trei zile ce se țin în localități singuratiche despre diferite chestiuni de agricultură. Aceste cursuri se aranjează de regulă prin câte o comisiune locală, în biserică, școală, sau în vreo casă particulară. Prelegătorii sunt sau oameni din respectivele localități, oameni simpli ai vieții practice sau profesori de școli economice, sau, în fine, alți specialiști și amatori de asemenea lucruri bune. În timpul din urmă pentru prelegători s'au instituit cursuri anume. Obiectele de preles le stabilește comisiunea locală conform trebuințelor reale. Tot aceasta comisiune invită respective numește și pe prelegători. După fiecare prelegere urmează discuție asupra celor prelese, la care participă toți ascultătorii. Prelegătorii adeseori primesc o mică remunerație. Audiarea e gratuită. Spesele se supoartă prin comisiunea locală.

Cât de populare au ajuns a fi aceste cursuri mărturisește faptul că în 1903, conform dărilor de samă oficiale, s'au ținut în Statele-Unite 3179 astfel de cursuri cu aproape un milion de ascultători, cărora li-s'au ținut la 4000 de prelegeri.

Aceste cursuri și-au luat începutul din inițiativa privată a fermierilor și numai după ce s'au dovedit de foarte folositoare a intervenit statul, dar nu ca să le împedecă, ci ca să le ajute în dezvoltarea lor.

Cursurile americane diferă de prelegerile economice ale noastre prin aceea că nu sunt spontane adevărat numai părți ori în cazul cel mai bun conziderațiuni generale despre anumite chestiuni, ci ele tractează obiectele în întregime detaliat și din toate punctele de vedere. Poate că n'ar strică dacă s'ar cercă să se facă și la noi asemenea. S'ar putea face începutul în comune mai mari, unde fruntașii să se constituie în comitete, să contribuie cu câte ceva dela dănsii și să numească materiile de tractat concretându-le celor mai pricepuți cu îndatorirea să țină prelegeri — în formă de cursuri — despre ele. Ar fi o încercare aceasta vrednică de sprijinul tuturor oamenilor buni.

*

În luna trecută primarii orașelor din țară în congresul lor ținut la Pojon au discutat ideea de a mări venitele comunelor administrate de ei prin o dare comunală asupra depunerilor caselor de păstrare și institutelor de credit. Nefericită idee, care dorim să nu se realizeze niciodată. Căci ar fi curată nebunie a mai arunca o dare pe un ram de operațiune al băncilor, care și de altcum e împovărat cu o dare destul de mare, de 10% a intereselor sumelor depuse. Această dare — în vigoare din 1883 — e una dintre cele mai nefericite și mai neraționale. Când banii sunt mai scumpi, când institutele financiare deci ar avea mai mare necesitate de bani ieftini, tocmai atunci — din cauza dării — ele sunt silite să plătească mai mult pentru depunerile lor. Se știe doar, că în lipsă de bani, etalonul de depuneri crește, cu care în legătură, natural, crește și darea de interese. Bani din scumpi ce sunt devin și mai scumpi, deși firese ar fi să fie tocmai invers, adevărat statul prin mijloacele sale să caute să contribuie la ușurarea situațiunii și nu la agravarea ei prin o dare ce crește în proporție cu scumpirea banilor. Și din contră, când banii sunt mai ieftini, deci când profitul băncilor e mai mare, atunci darea e mai mică și mai puțină, deși într-o stare normală de lucruri această împrejurare ar mai justifică o dare oarecare asupra băncilor, o dare care să crească în proporție cu venitul lor. Curmarea acestor stări întortochiate ar fi fost mai bine venită unei

discuțiuni publice — fie aceia chiar și între primari — decât ideea împovărării depozitelor cu dări și aruncuri nouă.

*

Se încep sările lungi de toamnă și iarnă, timpul cel mai potrivit pentru muncă intelectuală al celor dornici de progres.

În mai multe rânduri ne-am ocupat cu chestiunea instrucției practice și teoretice a funcționarilor noștri de bancă și am propus înființarea unor cursuri speciale, cari însă nu s'au realizat și nici nu sunt prospecte a se realiza din cauza lipsei noastre de organizațiune. Dar chestiunea acestor cursuri e cu mult mai ardentă decât să mai poată fi amânată. Și dacă în felul amintit nu e cu puțință a ajunge la nimic, credem că băncile noastre mai mari totuși ar putea face ceva, fie cât de puțin din propriul lor indemn și cu propriile lor mijloace. Avem adevărat destule bănci cu mai mulți funcționari. Dacă acestora nu le-ar lipsi bunăvoința, ar putea foarte bine ca măcar ei între ei să organizeze astfel de cursuri pentru diferitele chestiuni de specialitate. Lucrul ar fi simplu: ar însărcina pe unul sau pe unii dintre ei să pregătească anumite chestiuni, pe cari apoi le-ar tracta în comun. Tot asemenea ar putea cetii și discuta împreună anumite lucruri bune și folositoare. Urmând astfel în curând am vedea cum chiar pe nesimțite ne vom deprinde cu ideile de progres și înaintare și vom deveni cu totul-tot alții. Și toate aceste le-am putea obține pe lângă puțină bunăvoință, sacrificând din comoditatea noastră de birt sau cafeana câteva oare pe săptămână.

Cea dintâiu dintre băncile noastre care ar face un astfel de început, s'ar bucura de recunoștința multora.

==

Chestia Însoțirilor creștine în al IV-lea congres catolic regnicolar.

Congresul catolicilor din țară și-a ținut zilele aceste ședințele sale în Budapesta. Unul din obiectele acestui congres a fost chestia *Însoțirilor creștine*, care a fost pusă la ordinea zilei în 25 Septembrie crt. Congresul acestor însoțiri a fost deschis de prezidentul contele Aladár Zichy, ministru a latere, prin o cuvântare mai lungă, des întreruptă de aprobări furtunoase.

Ei s'a întreținut asupra scopului și importanței acestor însoțiri și a tratat mai ales chestiunea, pentru creștinii ocupă un loc deosebit în această mișcare. Însoțirile, zise vorbitorul, sunt chemate să promoveze binele celor mai rău situați, binele multimei și a sprijini clasa lucrătorilor. Aceste sunt idei, cari astăzi toți ceice se ocupă de chestiuni publice trebuie să le îmbrățișeze și nice noi nu putem rămâne la o parte, unde se tratează de cultivarea acestui principiu modern. Acesta este temeiul pentru care ne asociăm mișcării și stăruim să-i dăm pe cât se poate o mare extenziune. Afară de aceasta unirea în însoțiri ne îmbie ocaziunea de a conduce și activitatea cetățenească și de a câștiga influință asupra aceleia. Aceasta este legătura care ne leagă de viața însoțirilor, și totodată este și mijlocul de a câștiga poporul pentru niziunțele noastre și de a-l conduce pe terenul faptelor. Însoțirile noastre influențează mai ales în două direcțiuni: ele fac cu puțință ajungerea la conducere și la beneficiarea de câștig. Pentru aceea este necesar, ca poporul să se unească în însoțiri și să-și asigure succese

pe toate terenele. Și lucrătorii... ar trebui să se grăbească a înființa însoțiri, unde încă n'au înființat.

Alți conferențieri au vorbit: despre realizarea plăților cu bani gata prin organizațiunea însoțirilor de credit creștine; despre tema, că însoțirile de conzum ar fi adevărata școală comercială a agricultorilor ungari și despre sporirea producțiunii agricultorului ungar.

Contele Aladár Zichy a vorbit apoi despre referințele dintre patroni și lucrători, zicând că această chestiune este o verigă în lanțul chestiunilor cari astăzi sunt la ordinea zilei. Cât timp erau puține drepturi, lucrătorii erau parias și mai întâi i-a liberat din această situație învățătura lui Christos. Interesele lor nu mai sunt astăzi numai o chestie de pâine. Nu se tratează numai ca lucrătorii să aibă pâinea de toate zilele, Dumineca eventual și o friptură, că pe lângă aceste să se poarte grije și de recreația lor, ci drepturile lor trebuie lărgite. Vorbitorul împarte lucrătorii în trei categorii: lucrători de specialitate, lucrători de fabrică și servitori. Numai referitor la servitori se mai susțin încă anumite împregiurări patriarhale față de stăpâni, și ar trebui să se stăruie ca aceste să rămână și pe viitor. În această privință ar trebui să se recurgă în locul prim la cooperarea femeii, trebuie să se ajute familia lucrătorului cu sfatul și fapta, prin aceasta putându-se împușina răul provenit din mortalitatea copiilor și a emigrării. Noi însă trebuie să stăruim ca să conducem pe lucrători și pe ceice le aparțin. Aici sunt chemați a da ajutorul lor mirenii, dar în locul prim preotul. Prin măsuri priincioase trebuie să se stăruie, ca dezvoltarea economică a fiecărei clase sociale să fie asigurată, dar nicicând favorizându-se una în contul alteia. Obținând lucrătorii un cerc mai mare de drepturi, vor sprijini patria și constituția, fără să ajungă așa ușor jertfă a tuturor vântură-țară. Tocmai de aceea patronii nu pot să se subtragă dela grijile și îngrijirea ce le reclamă lucrătorii. +

Insoțirile în Ungaria în 1905.

Mișcarea în direcția înființării de nouă însoțiri s'a continuat și în anul 1905, dar numărul însoțirilor înființate în acest an. a rămas cu ceva îndărătul celui din anul precedent. Anume s'au înființat:

în 1901	667 însoțiri.
„ 1902	634 „
„ 1903	617 „
„ 1904	510 „
„ 1905	457 „

Impușinarea înființării de nouă însoțiri cercurile de specialitate nu o atribue slăbirii impulsului în această direcțiune, ci mai ales împrejurării, că în cursul anilor precedenți organizarea însoțirilor de credit s'a introdus bin șor în număratoase regiuni ale țării și tocmai această împregiurare sustă și referitor la însoțirile de conzum și valorizare în unele regiuni, prin ceea ce, precum se vede, sporirea mai rapidă se reștrânge la un teritor mai îngust. Cu toate aceste și în anul trecut între nouăle însoțiri cele mai număratoase sunt însoțirile de credit, de conzum și de valorizare; așa dintre 457 însoțiri nouă 234 au fost de credit și 167 de conzum și de valorizare, dar și însoțirile de lăptărit s'au ridicat la 53. Dintre cele 234 însoțiri de credit 91 sunt în legătură cu însoțirea de credit regnicolară centrală. Vrednică de amintit este împregiurarea, că s'au înființat și 10 însoțiri in-

dustriale nouă, cele mai multe în legătură cu însoțirea regnicolară centrală.

Insoțirii de credit regnicolare centrale i-au aparținut la finea anului 1905 1814 însoțiri, cu 72 mai multe decât la finea anului 1904, cu 459,929 (în 1904 cu 407,030) membrii, cu 839,718 (în 1904 cu 767,952) cuote în valoare de K 41·93 milioane, din cari K 23·44 milioane plătite (în 1904 K 37·44 milioane, din cari K 20·5 milioane plătite). Este de notat că în 1905 însoțirii centrale de credit i-s'au atașat 104 nouă însoțiri, dar fiindcă unele s'au separat, altele au încetat și altele s'au transformat, în realitate creșterea faptică a fost de 72 însoțiri. Fondul de rezervă care în 1904 eră de K 2 887,577 a crescut la K 3.468,292, așa că averea reală a însoțirilor aparținătoare centralei cu finea anului 1905 s'a ridicat la K 26.907,459 (la finea anului 1904 eră de K 23.390,849). Depunerile făcute la însoțirea regnicolară centrală erau la finea anului 1905 de K 21.700,011, între aceste K 9·55 milioane depuneri de ale jurisdicțiunilor, iar K 4·8 milioane prisosul însoțirilor aparținătoare centralei. Depunerile elocate spre fructificare la însoțirile în legătură cu centrala la finea anului 1905 erau de K 36·8 milioane (la finea anului 1904 K 30·6 mil.), la care adaugând K 26·9 mil. arătate mai sus ca avere proprie reală a lor, pentru satisfacerea trebuințelor de credit ale membrilor, au stat la dispoziția însoțirilor din puterile lor proprii K 63·7 mil. Și dacă la această sumă mai adăugăm K 62·1 milioane, care însoțirile le au imprumutat iarăș spre acest scop dela centrală, — vedem că însoțirile ce stau în legătură cu centrala au lucrat de fapt cu suma de K 125— mil., ceea ce este în adevăr un rezultat foarte frumos, conșiderând timpul de abia 7 ani dela înființarea centralei.

Între cele 1814 însoțiri ce stau în legătură cu centrala cele mai multe sunt economice, dar sunt și 88 industriale, 27 mixte, industriale și economice, mixte economice și industriale 5 și 59 de grupe speciale industriale. S.

Instituțiunile de credit ale României.*)

Creditul fonciar rural și creditul agricol. În a doua jumătate a secolului XIX s'au creat în România instituțiuni de credit. Dacă știința arată agriculturii mijloacele de a produce ieftin, apoi lipsa de bani mai în totdeauna paralizează bunăvoința cultivătorilor.

În fruntea instituțiunilor noastre de credit se află *Banca națională*, care funcționează din 1881, cu un capital de 12 milioane lei, și cu privilegiul de a emite bilete de bancă. La 1 Aprilie 1906 fondul de rezervă al băncii eră de 21.034,386 lei și bilete de bancă în circulațiune în valoare de 223.201,230 lei.

Din punctul de vedere special al agriculturii proprietatea mare imprumută bani dela *Creditul fonciar rural* pe garanția moșiei, cu termene lungi și cu anuități care cuprind dobânda și amortismentul capitalului imprumutat; micii cultivători imprumută dela *Creditul agricol* pe termene scurte și pe garanția materialului agricol, (vite, recolte etc.).

Scrisurile fonciare rurale emise dela 1873—1905 reprezintă o valoare de 440.021,700 lei. Capitalul da-

*) Din publicațiunea „Trecutul și prezentul agriculturii române”, de dl S. P. Radian, 1906.

torit de proprietari la 31 Decembrie 1905 e de 228 milioane 130 mii 305 lei. Anuitățile datorite de proprietari se urcă la suma de 17.553,634 lei.

Creditul rural se resimte de obiceiurile proprietarilor noștri rurali. Ei nu plătesc regulat ratele ce datorează. Mijlocia anuală a rămășițelor de încasat din ratele datorite în periodul 1874—1903 a fost de 6 milioane 134 mii 416 lei și de 4.547,051 lei la 31 Decembrie 1905.

Numărul proprietăților ipotecate e astăzi de 2000.

Proprietarii noștri imprumută ca să cheltuiască în orașe și în străinătate, nu pentru a îmbunătăți proprietățile.

În acest punct creditul fonciar se leagă cu agricultura. Negreșit că proprietarii au drept să facă cu banii lor ce vor, însă dacă ei nu îmbunătățesc proprietățile, le perd. Și iată dovada: În intervalul 1880—1903, din cauza de neplată a ratelor, au rămas asupra societății de credit fonciar 28 moșii în întindere de 44,570 hectare fiind grevate de o datorie, de 6.389,468 lei 68 bani, dar cumpărate de credit numai cu 4.977,728 lei 53 bani, din care 21 din aceste moșii s'au revândut de credit cu suma de 5.535,948 lei 40 bani; și alte 86 moșii în întindere de 70,399 hectare datorind creditul 13.167,525 lei 46 bani s'au cumpărat de diferite persoane cu 17.694,801 lei fiind vândute de societatea creditului fonciar rural în același interval de timp.

Banca agricolă. Agricultorii mari imprumută bani dela Banca agricolă care dă avansuri pe produse.

Nu vom arăta totalitatea operațiilor Băncii agricole, ci numai pe cele ce au atingere cu agricultura, sumele avansate agricultorilor pe depozite de produse și alte materiale agricole.

	1903.	1904.
Avansuri pe gajuri comerciale în cursul anului și soldul . . .	lei 41.443,794-97	39.409,144-86
Avansuri pe efecte publice . . .	" 890,113-05	1.976,456-06
Avansuri pe gajuri civile și pentru sămânță	" 16.218,183-66	14.628,401-39
Valoarea produselor depuse ca gaj pentru avansuri	" 55.709,595—	50.270,024-36

Observăm că operațiile băncii agricole în 1904 au fost puțin în creștere. Se știe că în acest an țara a fost bătută de secetă și recoltele au fost compromise.

Depuneri spre fructificare în cursul anului 1901 lei 11.523,354-52.

Mișcarea compturilor curente: cea mai mare parte cu agricultorii în cursul anului 1904 a fost de lei 49.101,426-88 la debit și de lei 49.531,903-15 la credit.

Creditul agricol și Băncile populare vin în ajutorul cultivătorilor mici.

În anul 1905—906, 307,258 săteni au imprumutat dela Creditul agricol 27.631,968 lei 65 bani, iar numărul băncilor populare, din 1625 câte erau în 1904 cu capital social subscris de 10.086,026 lei 64 bani, au crescut în 1905 la 1849 bănci cu capital subscris de 16.786,096 lei 25 bani, având un beneficiu din operațiuni de 1.158,482 lei 99 bani.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 5 Octombrie 1906.

Ultimo Septembrie aproape în fiecare an pășeste cu cereri însemnate pe piața financiară. Trei evenimente deosebite provoacă această împrejurare: finea de lună, finea la al treilea pătrar de an și începerea toamnei. Toate aceste evenimente fac ca cererile de numărare să fie mai mari ca altădată. De data aceasta însă — deși așteptările erau destul de pesimiste din cauza încordării din ultimele zile ale vieții — cererile au întrecut orice așteptare. Banca imperială germană, care în 23 Septembrie încă tot dispunea de o mică rezervă de bancnote libere de dare a pus în circulație — din cauza cererilor uriașe — nu mai puțin decât aproape 600 mil. mărci bancnote supuse la dare. La banca noastră de emisiune cererile încă au fost mari, mai mari decât se aștepta. În 23 Septembrie rezerva bancnotelor libere de dare eră de 72 mil., iar în 30 Septembrie a depășit aceasta rezervă cu aproape 46 mil. coroane supuse la dare. În 1 și 2 Octombrie cererile s'au continuat așa că contingentul bancnotelor supuse la dare s'a urcat la 60 mil.

Din cauza acestei stări excontatorii sunt foarte rezervati. Cambiile de portofoliu abia găsesc plasament sub 5 $\frac{1}{3}$ %. Dar și acest etalon adeseori este mai mult nominal, deoarece proviziile îl urcă aproape de 6%. Puține sunt băncile cari pot obține în împrejurările actuale credit de reescont cu 5—5 $\frac{1}{4}$ %.

Pentru o ameliorare mai grabnică a pieții abia sunt prospecte. Cererile se mențin cu insistență. Piața comerțului de zahăr absoarbe, pe lângă cea a cerealelor, sume enorme. În fața acestei situațiuni rezerva se impune cu seriozitate.

DIN REUNIUNI.

Expoziție de copii aranjată de „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu“. 1. În scopul promovării stărilor igienice și a îmbunătățirii condițiilor de traiu ale populațiunei, „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu“, va aranja Duminecă, la 14 Octombrie n. 1906, în comuna Apoldul-român o expoziție de copii împreună cu distribuire de premii în bani. 2. Expoziția se va ține în ziua amintită, începând dela 11 oare înainte de amiază și până la 2 oare d. a., când va urmă premiarea. Expoziția se va ține în salele școlii populare. 3. La expoziție de data aceasta să primesc numai copiii locuitorilor din Apoldul-român. 4. Primirea copiilor în expoziție se face prin comitetul aranjator local, care va publică de cu vreme dispozițiunile luate. Comitetul poate refuză primirea, însă numai din cauze binecuvântate. 5. Expozanții (mamele și îngrijitoarele) sunt îndatorati a purta însăși grije de copiii expuși. 6. Se vor distribui 44 premii, în valoare de 204 cor., dăruite parte de particulari parte de Reuniune (fondul expozițiilor). Premiile să distribuiesc în libele de depuneri ale „Casei de păstrare din Sălște“ însoțite de câte o „Casetă de economizare (crutare)“, și anume:

Grupa 1. Copii:

a) dela vârsta de 6 luni — 12 luni: 2 premii de câte 9 coroane.

- 2 premii de câte 6 coroane.
 4 premii de câte 3 coroane.
 b) dela 1—2 ani: 2 premii de câte 6 coroane.
 3 premii de câte 3 coroane.
 c) dela 2—4 ani: 2 premii de câte 6 coroane.
 3 premii de câte 3 coroane.
 d) dela 4—6 ani: 2 premii de câte 6 coroane.
 2 premii de câte 3 coroane.

Grupa II. Copile:

- a) dela vârsta de 6 luni — 12 luni: 2 premii de câte 9 coroane.
 2 premii de câte 6 coroane.
 4 premii de câte 3 coroane.
 b) dela 1—2 ani: 2 premii de câte 6 coroane.
 3 premii de câte 3 coroane.
 c) dela 2—4 ani: 2 premii de câte 6 coroane.
 3 premii de câte 3 coroane.
 d) dela 4—6 ani: 2 premii de câte 6 coroane.
 2 premii de câte 3 coroane.
 Pe lângă premiile în bani se va împărți și câte o broșură cu conținut igienic.

Premierea.

În scopul premiei să instituie juriul consistător din peste 30 domni și doamne.

Împărțirea premiilor se face în mod sărbătoresc la oara 2 d. a. ținându-se mai întâiu în prezența juriului, a comitetului aranjator, a expozanților și publicului întrunit *conferența*:

a) medicului *Dr. Ilie Iancu*, despre *tuberculoză* și despre lucrările de făcut prin comune în cauze sanitare și

b) a profesorului *Vasilie Stan*, despre „*Sufletul copilului*“.

Dispoziții de premiare.

Scopul expoziției este mai ales a promovă stările igienice și a lucra la îmbunătățirea condițiilor de traiu ale populației. Drept aceea se va lua în socotintă nu atât intenția vădită de a străluci cu copii anume gătiți ca exemplare de paradă, ci mai ales hărnicia și priceperea dovedită la ținerea în curățenie a copiilor și a locuințelor, a îmbrăcăminte, la priceperea dovedită la alimentație și celelalte, cari condiționează puterea vitală a generațiilor viitoare.

Copiii cu înfățișare inteligentă și vioi, cei sănătoși și fără defecte trupesti, cei bine hrăniți și ținuți în curățenie, cei cu bunăcuviință, nefricos și prietenoși, copiii orfani și din familii mai scăpătate cum și cei din familii cu copii mai numeroși, între condițiuni egale, vor fi preferiți.

Dacă cutare grupă nu cuprinde copii vrednici de premiat, premiile se pot destina pentru altă grupă mai bogată. Premiile, cari nu s'ar împărți, revin Reuniunii.

Aceiaș expozant nu poate dobândi în aceeaș grupă decât un singur premiu. Față cu cel premiat în cutare grupă, concurenții din altă grupă au întâietate.

CRONICA.

Cassa de păstrare poștală în 1905. Ținând cont de impregiurările date afacerile Cassei de păstrare poștale ung. în anul 1905 s'au desvoltat foarte satisfăcător. Depunerile împreună cu interesele capitalizate au fost în anul 1904 de K 8.593.615·47, în anul 1905 de K 7.475.760·80. Intreagă starea depu-

nerilor a fost la finea anului 1905 de K 68.844.541·51. Numărul deponenților a fost în 1904 de 40.984, în 1905 de 38.155, iar numărul total al deponenților a fost la finea anului de 563.973. Cassa de păstrare poștală funcționează de 20 de ani. Afacerile de cec și learning au fost în 1905 de K 4.665.561.709 față de K 4.230.180.176 în 1904.

Starea depunerilor a fost K 11.318.430·41; în anul precedent K 5.389.313·08. Sistemul de clearing se validitează tot mai bine din an în an. Pentru că pe când proporția circulației clearingului în anii precedenți se mișcă între 25—30 procente, în 1905 s'a ridicat la 35·57%. Numărul proprietarilor conturilor de cec eră la finea anului de 13.581, înmulțindu-se în 1905 cu 1.319. Venitul curat în 1905 a fost de K 1.298.015·54 (în 1904 de K 1.160.296·88), care s'a adaus fondului de rezervă. +

SUMAR.

Chestiunea economică română. — Cronică economică — Chestia însoțirilor creștine în al IV-lea congres catolic regional. — Însoțirile în Ungaria în 1905. — Instituțiunile de credit ale României. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Din reuniuni*: Expoziție de copii — *Sumar*: Cassa de păstrare poștală în 1905

Bursa de București.

Cursul din 2 Octomvrie 1906.

Renta amort. 1881 de 5%	vinde Lei	—
" " 1892 5%	" "	—
" " 274 mil. 4%	" "	94 ³ / ₈
" " 1898 4%	" "	92 ¹ / ₈
Foncicare rurale 5%	" "	101—
" " 4%	" "	92 ¹ / ₄
Scris. fonc. urb. Bucuresti 5%	" "	98 ³ / ₈
" " lași	" "	95—

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 3 Octomvrie 1906.

Grâu de Bănat	per 100 kg. vinde	14·15—14·75
" " Tisa	" " "	14·15—15·20
" " Pesta	" " "	13·90—14·75
" " Alba-reg.,	" " "	13·95—14·70
" " Bacica,	" " "	13·35—14·85
Secară	" " "	12·00—12·40
Orz	" " "	12·50—13·20
Ovăș	" " "	13·80—14·40
Porumb	" " "	12·20—12·40
Rapiță,	" " "	30·50—31·50
Slănină de porc B-Pesta	" " "	142—
Untură (elisă)	" " "	109—111—

„CIACOVANA“, institut de credit și econ. în Ciacova.

CONCURS.

Direcțiunea institutului de credit și economii „Ciacovana“ în Ciacova, publică concurs pentru ocuparea postului de contabil devenit vacant în urma abdicării contabilului ales la alt institut.

Salar anual Cor. 1600.

Locuința de astădată la institut.

La caz dacă direcțiunea nu va mai putea da locuința în natură, atunci primește contabilul 300 cor. drept bani de cuartir.

Tantiema statutară.

Cei cari doresc a reflecta la acest post, au să documenteze, că au absolvat școala comercială cu examen de maturitate și să poseadă limba: română, germană și maghiară perfect în vorbire și scriere.

Rugările sunt a se adresa Direcțiunii institutului „Ciacovana“ Csákova, până în 18 Octomvrie st. n. 1906.

Numai cei cu praxă de bancă vor fi luați în combinație, și au să documenteze, că sunt capabili a compune în mod independent bilanțul.

Noul ales va avea să-și ocupe postul necondiționat imediat după alegere.

Ciacova, din ședința plenară a Direcțiunii ținută la 2 Octomvrie st. n. 1906.

Nr. 94 (1—1)

Direcțiunea.

„LUCEAFÉRUL“, instit. de credit și econ. în Vârșeț.

CONCURS.

Direcțiunea institutului de credit și de economii „Luceafărul“ din Vârșeț publică concurs pentru un post de practicant cu un salariu începător de K 720.— la an. Se cere: absolvarea unei școli comerciale cu matura, să cunoască în scris și vorbire, limba română, germană și maghiară, și să fie pe deplin sănătos. — Ceice doresc a competi la acest post să înainteze rugarea și documentele necesare direcțiunii institutului până cel mult în 10 Octomvrie st. n. a. c. Cei cu praxă vor fi preferați.

Postul e de ocupat îndată după alegere.

Vârșeț, la 11 Septemvrie 1906.

Nr. 92 (2—2)

Direcțiunea.

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul, organizația, operațiunile și importanța băncii noastre de emisiune)

de

Ioan I. Lăpădatu.
prof. de științe comerciale.

Se poate comanda dela administrația »Revistei Economice«, cu prețul de 1 coroană.

Drepturile, datorințele și răspunderea

membrilor din direcțiune

și

Drepturile, datorințele și răspunderea

comitetului de supraveghere

de

Alfred Kormos,
directorul revistei „Magyar Pénzügy“

traduceri autorizate de

Constantin Popp,

funcționar la Centrala inst. de credit și de econ. „Albina“.

Se pot comanda la traducător în Sibiiu sau la Librăria arhiepiscopială din Sibiiu, cea dintâi cu prețul de K 3.—, iar cea din urmă cu prețul de K 1.50.

În editura Delegațiunii Băncilor Române

au apărut:

Problemele Reformei Băncilor,

de Dr. C. Diaconovich.

Pretul: broș. K 1.—, leg. K 1.50.

Anuarul Băncilor Române

Pe anii

1900 — 1901 — 1902 — 1903 — 1904 — 1905 — 1906.

Pretul: câte K 3.—.

Se comandă la Administrația »Revistei Economice« în Sibiiu (Nagyszeben).